

МОЯ СІМ'Я

СТОРІНКА ДЛЯ
МАТУСЬ І ТАТУСІВ
У ПОМІЧ

ЩО ЗНАЧИТЬ ЖДАТИ СИНА ІЗ ПОЛОНУ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

22-річний юнак Віталій Михалевич після відбавання строкової служби влаштувався у СТОВ «Ратнівський аграрій» трактористом. Із військомату зателефонували, що потрібно вибути на військові навчання. Це зараз мама Віталія пригадує, що тоді цілком спокійно поставилися до того, що син пройде військову підготовку, але потім, одразу після її проходження, його у складі 51-ї окремої механізованої бригади відправили у Миколаївську область. Потім воював у «гарячих точках» Донеччини, захищав Савур-Могили.

Чорною плямою закарбувався у пам'яті українців серпень 2014 року. Іловайський котел «поглинув» сотні наших бійців, а скільки було пораниених, полонених, безвісти зниклих! І ніхто сьогодні не компенсує сльози і страждання рідних тих бійців, яких не стало, які усе життя будуть каліками!

Галина Михалевич та волонтерка Наталія Соколова

25 серпня 2014 року Галина Іванівна була в Білорусі – поїхала на заробітки. І хоч зателефонувати не могла через дорожнього мобільного зв'язку, та серце відчувало щось лихе. Пригадує, що того дня місця не могла собі знайти. Зрештою не витримала, зателефонувала дочці, запитала, чи все гаразд, а вона з тривогою повідомила, що не може додзвонитися до Віталіка. Минали дні, а зв'язку із ним все не було. Сестри шукали бодай якусь інформацію в Інтернеті, зв'язувалися із волонтерами, але знайти брата не вдалося. Ще й зараз у мережі є публікація на одному з сепаратистських Інтернет-порталів про кількість розгромленої техніки ворога, тобто України, і людські жертви. У тому списку Віталій Михалевич значився як такий, що зник безвісти, але в дужках було зазначено, що люди з того списку загинули.

Сьогодні, коли все скінчилося, Галина Іванівна зі сльозами на очах пригадує, що чотири рази приходила до неї звістка, що її син – вантаж-200 – і його додому у труні везуть. Але жодного разу не вірила, просила людей, щоб такого не каза-

ли, знала ж бо, що її син живий, що повернеться додому.

А Віталій був серед нечисленної кількості солдат, які мали коридором вийти з Іловайського котла. Не судилося. Звуки «Градів», розриви снарядів – горіла не тільки земля, горіло небо. Отямився солдат уже тоді, коли над ним стояв сепаратист зі зброєю. Діватися було нікуди. Стало ясно – полон. Та, напевно, так розпорядилася доля, адже Віталій служив разом з односельчанином Сергієм Касянчуком, проте напередодні Іловайська їх роз'єднали. Сергій цілим і неушкодженим повернувся додому, а Віталію судилося пройти пекло полону.

Більше семи місяців протримали полонених бійців у Сніжному, у Котельниково, у підвалах Донецька. Били, кували, знущалися, як хотіли – погрозували стратою і навіть до стіни ставили, хотіли відрізати вуха, примушували ремонтувати їхню техніку. Позривали натільні хрестики, побили телефони, спалили військові квитки, навіть шнурівки із взуття – і ті забрали. А животіли хлопці за шматком хліба і склянкою води на день. «Сепари» ж тим часом розважалися – пили, гуляли, безчинства над полоненими витворяли. Одягалися бійці в лахміття, яке їм кидали, як собакам. Спали по трьох-чотирьох під однією ковдрою просто на підлозі, зігрітися було ніяк, на дворі лютувала зима. Коли перевозили з місця на місце, одягали мішки на голови, щоб не бачили, де вони є. Били так, що й до сьогодні в тілі бійця сліди від побоїв і шрами. Загоїлися, звичайно, але нагадувати про страшний полон будуть доти, доки житиме. Інколи їм дозволяли подзвонити рідним, але це тривало буквально кілька секунд, аби спецслужби не відслідкували, де тримають полонених.

Тим часом рідні оббивали пороги усіх можливих інстанцій, щоб визволити Віталія. Їм обіцяли, що ось-ось його обміняють, але кожного разу, коли мав відбутися обмін, сепаратисти казали, що такого бійця у них немає. Галина Іванівна і сьогодні з трепетом у голосі згадує кожного волонтера, який доклав своїх зусиль до того, щоб її син чимшвидше живим повернувся додому. Це радник заступника міністра оборони України, представник центру звільнення полонених Василь Будик, його дружина і волонтерка Наталія, волонтери Микола Золотаренко, Наталія Соколова-Попова, Леонід Прихода. З ними час від часу спілкується по телефону, бо вони зробили їй найбільший у житті подарунок – повернули сина. За цей час потоваришувала із друзями по нещастю. Спілкується Галина Михалевич із мамою молодого офіцера, який після повернення з полону і двадцяти днів удома не побув – назад на війну пішов.

Довго тягнулися осінні, зимові, а потім і весняні дні. Жодного дня, розповідає Галина Іванівна, вона не прожила без медикаментів. Зби-

Віталій та Галина Михалевичі з волонтерами та представниками центру звільнення полонених

вала таблетками підвищений артеріальний тиск, приймала заспокійливі, бо знала, що без них до вечора серце не витримає ждати й усвідомлювати, що все одно нічого не зміниться. Бралася до роботи, а вона до рук не йшла. А того дня, коли успішно завершилися переговори із сепаратистами і з ними домовилися без обміну звільнити двох солдатів, один із яких був Віталій Михалевич, телефон у жінки не змовкав. Телефонували всі, хто дивився того дня телевизор. Це було 4 квітня 2015 року. А коли матері повідомили, що сина привезуть до Луцька і там вона зможе його зустріти, сказала, що будь-якою ціною знайде транспорт, навіть якщо доведеться у позики залізи (сім'я живе не в розкошах), щоб забрати його із Києва. Але дирекція СТОВ «Ратнівський аграрій» надала автомобіль, забезпечила пальним і виділила кошти на продукти, аби їхній працівник без проблем добрався додому.

Емоції, з якими зустрічали у Києві, а потім і в рідному селі бійця, передати словами не можна. Галина Іванівна каже, що, як побачила сина, земля пішла з-під ніг, ніби сонце знову над нею засвітило. І нічого важливішого для неї вже не було. Живий! Буде вдома! Все позаду! Їх вітали військові, волонтери, небайдужі люди. А коли приїхали над ранок у Замшани, усі його друзі, товариші, багато односельчан зустріли солдата, накрили святкового стола. Щаслива мати дякувала Богові, що повернув сина додому, знала, що не дарма молилися за його здоров'я у храмах і монастирях. Це був її Пасхальний подарунок – сина звільнили напередодні Вербної неділі.

Віталій Михалевич повернувся до звичного життя. У листопаді йому буде уже 26 років. Як і до війни, працює трактористом у «Ратнівському аграрії», бере активну участь у громадському

житті рідного села. Але мама каже, що війна його змінила. Це абсолютно не той хлопчина, який був до АТО. Спогадами про страшне минуле ділиться рідко, каже, що не хоче, щоб і рідні не спали від хвилювання. А в матері до цих пір стискається серце, коли ночами син уві сні здригається, щось говорить. Війна не залишає його у спокої.

Напевно, тільки один Бог і знає, що довелося пережити згорьованій матері. І сьогодні вона каже, що, якби могла, розстріляла би тих матерів, які своїх дітей життя позбавляли у маленстві. Хіба ж вони знають, що таке материнська любов?! Хай би краще відмови писали у поголових, аніж просто лишати напризволяще чи ще гірше – вбивати. А такого вона надивилася, ще коли провідницею працювала. Не раз у вагоні залишалися маленькі дітки, не раз навічених батьків до тям приводила, які дітей до напівсмерті забивали. Мабуть, вони серця не мали. А та мати, в якій у грудях б'ється серце, а не камінь, скільки житиме, за дітей хвилюватися буде, де б вони не були і що б із ними не сталося.

Коли попросила в Галини Іванівни фото сина у військовій формі, вона не пішла шукати його у фотоальбомах, а бережливо виїняла невеличку фотокартку Віталія із нагрудної лівої кишені – носить її біля серця, бо так спокійніше. І таких матерів в Україні сотні, якщо не тисячі. У кожній своя біда, свої переживання, але причина у всіх одна – війна, якій, на жаль, невидимо ні кінець, ні краю.

А нещодавно Віталій Михалевич вирішив підписати контракт про подальшу службу у Збройних Силах України. Успіху тобі, Віталію, а мамі – терпіння і сили!

Марія ЛЯХ

с. Замшани

МАЛА МАМА СІМ СИНІВ ТА ЄДИНУ ДОЧКУ... або НЕ МІСЦЕ ВИБИРАЙ ДЛЯ ОСЕЛІ, А НАЙПЕРШЕ - СУСІДІВ

У Ганни народжувалися все сини й сини. А так хотілось донечки, тому й вирішили зі Степаном, що будуть народжувати діток до тих пір, поки не появиться на світ дівчинка. Вона народилась восьмою в сім'ї. Скільки то радості було, скільки то любові віддали їй батьки, старші брати! Отак і виросла, купаючись у ніжності, Катя. Правда, мама навчила її і варити, і прати, на городі господарювати. Не лінивою була. І, як тільки закінчила школу, відразу й свати до неї прийшли. У хорошу сім'ю заміж віддали. А весілля яке шикарне зробили! На всю округу...

Свекруха натішиться не всталою не могла: і гарна, і у всьому уміла, і сина її кохала та з ніжністю, з любов'ю до нього щохвилини. Втішайся й радій за щастя Василя. А невдовзі і внуки появилися на світ, два хлопчики та донечка. Свати спільними силами збудували для молодого сім'ї гарний добротний будинок, який виріс у казковій місцевості, на окраїні села, неподалік лісу та озера. Швидко будинок по-сучасному умеблювали - Катеринині брати заможні жили й не скупими були, для найменшенької і улюбленої сестрички придбали на новосілля майже все необхідне. Тільки живи і життя шануй.

Та ось сусіди були не те,

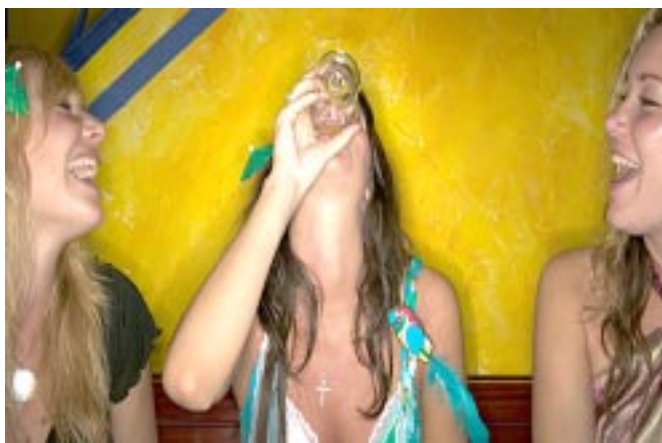
що нікудишні, а геть уже пропаші. І по один бік молоді та пияки, і по інший - пияки, у яких донечки, м'яко кажучи, популярні серед чоловіків.

Та Катя у відповідь на зауваження й побуювання батьків говорила, що їм діла ніякого до сусідів немає, і з ким-ким, а з ними точно дружби не заведуть.

Невже я буду товаришувати з тими пияками та пов'язаними? Та мені соромно навіть людям правду сказати, що біля них живу. А щоб ще товаришувати?! О, ні! Такого ніколи не буде.

Василеві чомусь більше вірили батьки і довіряли, аніж Каті. Та, по суті, Василь і вдома мало коли був, все по сезонних заробітках.

Йшов час, і життя інше ви-

то до матері, то до свекрухи почали долітати гіркі новини, що Катя не раз засиджується допізна з новими подружками, що додому ледве ноги приносять мало що не під ранок. Хоч і не часто, але буває, і що далі, то все гірше й гірше. На початках батьки вірили, що Катя не може зійти геть з дороги. А потім, побачивши на власні очі, якою Катя буває, і які гості в неї та подружки, захвилювались, занепокоїлись, що вже й спати спокійно не могли. Думка про Катю,

її поведінку ніяк не полишала серця рідних. Навіть домовились вони, що будуть частіше навідувати дітей і інколи ночувати у них, щоб таким чином хоча трішки проконтролювати їхнє життя.

А гостюючи-контролюючи життя Каті, бачили, що і в хаті чисто, і на полі все попорано, і діти доглянуті, і Катя намагається відігнати від себе нав'язливіх подруг.

Ох, ті бісові подруги! То раз зателефонують до Каті, аби

прийшла на хвилину, то другий, і вона, спершу відмовляючись, далі не витримує, біжить на "хвилину-дві", та й забуде лік хвилинам, а далі і годинам. Отак потроху і втягнулась Катя у безалаберне життя, поповнивши п'яне кубло сусідів. І вже до батьків доходять інші новини, ще гірші: що, поки чоловік на сезонних заробітках, Катя то одного хлопця пригріє, то іншого. А далі вже і дядька, і діда в літах, хто лише прийде із пляшкою горілки...

Що тільки не робили батьки?! Навіть кия брали в руки і гнали геть з двору новоспечених друзів Каті. Та все дарма... Вона вже могла і на маму, і на свекруху що завгодно сказати, і відправити подалі з їхнім опікуном хоча трішки проконтролювати їхнє життя.

І діти маму благали, просили, але завжди її захищали, навіть коли мало що не рачки додому приповзала. Й словом ніколи не промовили, що мама п'є, товаришує з чоловіками. І брати Каті не раз заїжджали до неї, просили-молили, сварили, аби схаменулась...

І Василь спершу благав дру-

жину, потім сварив, потім і бив... А подруги у відповідь тільки сміялись, примовляючи, що де він подінеється, буде товаришувати і він з ними. Не знайшов Василь достатньо сили, щоб боротися, потроху-помалу і він зійшов з дороги...

А час біжить невпинно. І вже непотрібно було чути батькам від інших про життя дітей. І в хаті вже не попорано, і на полі бур'яни ростуть, і... носи вже сині.

А діти?

Діти пішли дорогою мами, лише найстарший син вирвався і виїхав із села. Менший, Іванко, хоч тільки й двадцять йому, та вже валяється по селу. Надійка, гарненька така, вісімнадцять лише минуло, а вже пішла по... руках.

І все-таки не дарма у народі кажуть: скажи, хто твій друг, і ми скажемо, хто ти. Або, перш ніж вибрати місце під будівництво будинку, вибери сусідів...

Валентина
БОРЗОВЕЦЬ